

ЗАГАЛЬНА НАУКОВА ШКОЛА ПРОФЕСОРА С.С. РУБІНА

**Доктор сільськогосподарських наук, професор, лауреат Державних премій
СРСР і УРСР Симон Самійлович Рубін**

Працюючи в Уманському СГІ на кафедрі агрохімії, ґрунтознавства і землеробства, він заклав стаціонарні дослідження з системами удобрення яблуневого саду: в насадженнях сортів Пепін литовський 1927 р. садіння у 1930 році на чорноземі опідзоленому і Кальвіль сніговий 1931 р. садіння у тому ж році на темно-сірому опідзоленому ґрунті за однаковою схемою, яка включала варіанти з внесенням через рік восени 40 т/га гною (органічна система удобрення), 20 т/га гною + N60P60K60 (органо-мінеральна система), N120P120K120 (мінеральна система), а також P120K120, N120P120, і N120K120 для уточнення ролі окремих елементів живлення в складі NPK. Крім того ним у 1931 році був закладений дослід з системами утримання сірого опідзоленого ґрунту в міжряддях яблуневого саду з сортом Пепін литовський, де вивчалися парова, паро-сидеральна і періодична дернова системи, а також вирощування овочевих і польових культур. В усіх цих дослідженнях були проведені багаторічні різнопланові системні дослідження змін властивостей ґрунтів, які зумовлюють рівень їх родючості, і продуктивності яблуні під впливом різних систем удобрення та утримання ґрунту в міжряддях. В результаті встановлено вищу ефективність застосування в садах органічної та орґано-мінеральної систем удобрення порівняно з мінеральною, а також обґрунтовано провідну роль парової системи утримання ґрунту в міжряддях щодо вологозабезпечення плодкових рослин у незрошуваних насадженнях за кліматичних умов нестійкого і недостатнього зволоження. Поряд з цими дослідженнями, в наступні роки під керівництвом професора Рубіна С.С. також закладались дослідження і вивчалися питання передсадивного окультурення ґрунту шляхом застосування різних обробітків та удобрення, а також досліджувались способи обробітку ґрунту та застосування добрив у молодих і плодоносних насадженнях. Результатами цих досліджень обґрунтовано важливу позитивну роль передсадивного глибокого

плантажного обробітку ґрунту для забезпечення інтенсивного росту молодих плодкових насаджень, вступу їх в плодоношення і подальшої високої врожайності, показано можливості застосування такого обробітку смугами на місцях майбутніх рядів плодкових дерев з подальшим окультуренням ґрунту в міжряддях після садіння саду. Були досліджені способи місцевого окультурення ґрунту в садивних ямах внесенням у них добрив при закладанні саду.

Починаючи з 1962 року тривалі дослідження на кафедрі проводилися з метою вивчення ефективності заміни оранки поверхневим обробітком за підготовки ґрунту під пшеницю озиму після гороху. Про перевагу поверхневого обробітку свідчать численні наукові публікації професора Рубіна С.С. та його учнів, а наукове обґрунтування такого обробітку стало основою рекомендацій виробництву з питання підготовки ґрунту під озимі культури після гороху. Дещо пізніше вже вихованці школи професора С.С. Рубіна вивчали заходи мінімалізації основного обробітку під пшеницю озиму після однорічних трав (1988–1991 рр.), під буряк цукровий і кукурудзу (1997–2003 рр.). За результатами досліджень з буряком цукровим сумісно з Департаментом ринків продукції рослинництва та розвитку насінництва Міністерства аграрної політики України видані рекомендації, в яких обґрунтовується зменшення глибини полицевої оранки з 30–32 до 20–22 см або ж заміна останньої плоскорізним розпушуванням на таку ж глибину. В останній час наукова школа професора Рубіна С.С. плідно працює в напрямі мінімалізації механічного обробітку ґрунту, вивчаючи глибини і способи основного обробітку після пшениці озимої під ярі культури. У 2008 році закладено стаціонарний дослід з п'ятипільною сівозміною в якому вивчаються можливості мінімалізації основного обробітку ґрунту під такі ярі культури, як пшениця, ячмінь, соя, ріпак і льон олійний.

Довготривалий дослід із системами удобрення яблуневого саду (з 1931 року по цей час) за Постановою (розпорядженням) Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 року № 1103-р занесено до Реєстру національних надбань як унікальний науковий об'єкт "Унікальна дослідницька агроєкосистема

яблуневого саду Уманського національного університету садівництва". Зараз в цьому досліді вирощується третє покоління яблуневого саду на збережених ділянках досліджуваних систем удобрення.